

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 62/1998 vp

Hallituksen esitys laiksi moottoriajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 1 päivänä joulukuuta 1998 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi moottoriajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta (HE 265/1998 vp).

Eduskunta-aloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavat lakialoitteet:

- lakialoite 41/1996 vp (Minna Karhunen /kok) laiksi moottoriajoneuvoverosta annetun lain 5 §:n muuttamisesta,
- lakialoite 81/1996 vp (Lauri Metsämäki /sd ym.) laiksi moottoriajoneuvoverosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta ja
- lakialoite 121/1997 vp (Pentti Tiusanen /vas ym.) laiksi moottoriajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- vanhempi hallitussihteeri Heikki Kuitunen, valtiovarainministeriö
- yksikön päällikkö Olli Lindroos, Ajoneuvohallintokeskus
- toimitusjohtaja Harri Nykänen, Autoalan keskusliitto
- toimitusjohtaja Heimo Jaakkola ja insinööri Rickhard Gunell, Autoliitto
- toimitusjohtaja Pekka Puputti, Autotuojat ry
- toiminnanjohtaja Tero Anttila, Suomen Paikallisliikenneliitto ry
- yhdistyksen jäsen Daniel von Nandelstrand ja yhdistyksen jäsen Jouni Laukkanen, Harley-Davidson Club Finland ry
- yhdistyksen sihteeri Mala Malk, MMAF..

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Moottoriajoneuvoverolain 27 §:ssä säädetään, että ajoneuvon käyttö on estettävä, jos ajoneuvosta on suorittamatta erääntynyttä varsinaista ajoneuvoveroa. Ajoneuvon käyttö estetään siinäkin tapauksessa, että ajoneuvolla on muu

omistaja kuin se, joka on jättänyt veron maksamatta.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan ajoneuvon käyttö voitaisiin poikkeuksellisesti sallia, vaikka veroa on suorittamatta. Ajoneuvohallintokeskus voisi päättää asiasta yksittäistapauksittain erityisen painavista syistä. Samalla ehdotetaan luovuttavaksi vaatimuk-

sesta, että tosite varsinaisen ajoneuvoveron suoritamisesta on oltava ajoneuvossa mukana.

Niin sanotuista kaksikäyttöautoista nykyisin kannettava vero ehdotetaan kannettavaksi saman suuruisena kuin henkilöautoista.

Moottoriajoneuvoveron 14 §:ssä säädetään seuraamuksista, jotka aiheutuvat, jos ajoneuvossa käytetään tiettyjä lievemmin verotettuja polttoaineita. Ajoneuvosta kannetaan lisäveroa, jos ajoneuvossa käytetään lievästi verotettavaa tai verotonta polttoainetta. Ajoneuvosta, jossa käytetään polttoaineena nestekaasua, on aina suoritettava lisäveroa. Lisäveroa koskevissa säännöksissä otetaan kaasusta huomioon vain nestekaasun käyttö, koska säännöksiä säädettäessä ei ollut saatavilla maakaasua liikennekäyttöön. Kun kaasumaisia polttoaineita käyttävien kuorma- ja linja-autojen lisäverovapaudelle voidaan asettaa tietty ympäristöperusteinen päästöraja, olisi perusteltua säätää asiasta yhtäläisesti riippumatta siitä, käytetäänkö ajoneuvossa polttoaineena nestekaasua vai maakaasua. Hallitus ehdottaa, että nestekaasua tai maakaasua polttoaineena käyttävien kuorma- ja linja-autojen lisäverosta

luovutaan tietyin pakokaasujen päästörajaa koskevin edellytyksin.

Varsinaisen ajoneuvoveron soveltamisalaa koskevaa säännöstä ehdotetaan samalla selkeytettäväksi.

Eduskunta-aloitteet

Lakialoitteeseen 41/1996 vp sisältyvän lakiehdotuksen mukaan moottoriajoneuvoverolain 5 §:ää muutettaisiin siten, että sähköautot vapautettaisiin siinä dieselverosta.

Lakialoitteeseen 81/1996 vp sisältyvän lakiehdotuksen mukaan maastoajoneuvot vapautettaisiin varsinaisesta ajoneuvoverosta.

Lakialoitteeseen 21/1997 vp sisältyvän lakiehdotuksen mukaan ehdotetaan nestekaasukäyttöisten ja sellaisiksi muunnettujen dieselautojen varsinaisen veron ja 20-kertaisen lisäveron poistamista moottoriajoneuvoverotuksessa, jotta dieselautokalustoa voitaisiin muuntaa ilman korkeita veroseuraamuksia nestekaasukäyttöisiksi.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä.

Valiokunta esitti keväällä 1998 (VaVM 19/1998 vp) perustelulausuman, jonka mukaan hallituksen pitää pikaisesti valmistella esitykset kaasu- ja sähkökäyttöisten sekä biopolttoaineita käyttävien moottoriajoneuvojen kokonaisverorasituksen alentamiseksi. Lakiehdotuksen 14 §:ssä ehdotettu vapautus lisäverosta koskien nestekaasua tai maakaasua käyttäviä kuorma- tai linja-autoja, joiden tyyppien oksidien päästötaso eräin täsmennyksin on enintään 2,5 g/kWh, on osittainen vastaus eduskunnan hyväksymään perustelulausumaan.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan lakiehdotuksen 14 §:ään esitetyllä muutoksella on

lähitulevaisuudessa selvä myönteinen vaikutus kaupunkiliikenteessä käytettävään bussikalustoon ja siten ympäristön tilaan. Vaikka liikennöitsijät ovat tähänkin saakka saaneet kaasukäyttöiselle kalustolle veronhuojennuksia, on huojennuskäytäntö mielletty poikkeusluonteiseksi, minkä vuoksi kaasukäyttöisiin busseihin ei ole investoitu niin paljon kuin käytännössä olisi ollut mahdollista.

Valiokunta korostaa, että myös 14 §:n ehdot täyttävien kaasukäyttöisten kuorma-autojen yleistymisen erityisesti kaupunkien jakeluliikenteessä on ympäristön tilan kannalta tarkoituksenmukaista.

Valiokunta viittaa edellä mainittuun perustelulausumaan ja korostaa edelleen, että verotuksellisin keinoin on pyrittävä vähentämään moottoriajoneuvojen aiheuttamia ympäristöpäästöjä.

Käsitteliemiensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Päätösehdotus

Valtiovarainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana,

että lakialoitteisiin 41/1996 vp, 81/1996 vp ja 121/1997 vp sisältyvät lakiehdotukset hylätään.

Helsingissä 11 päivänä joulukuuta 1998

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Mauri Pekkarinen /kesk
vpj. Kari Rajamäki /sd
jäs. Olavi Ala-Nissilä /kesk
Ulla Anttila /vihr
Pirjo-Riitta Antvuori /kok
Timo Ihamäki /kok
Bjarne Kallis /skl (osittain)
Timo Laaksonen /vas
Reijo Laitinen /sd
Markku Lehtosaari /kesk
Håkan Malm /r

Arja Ojala /sd
Maija Rask /sd
Kimmo Sasi /kok
Oiva Savela /kok
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Jukka Vihriälä /kesk
vjäs. Hannu Kemppainen /kesk
Lauri Metsämäki /sd
Matti Saarinen /sd
Kari Uotila /vas.